

Authentieke Kunsteducatie Achtergronden en toepassingen

Emiel Heijnen 2022

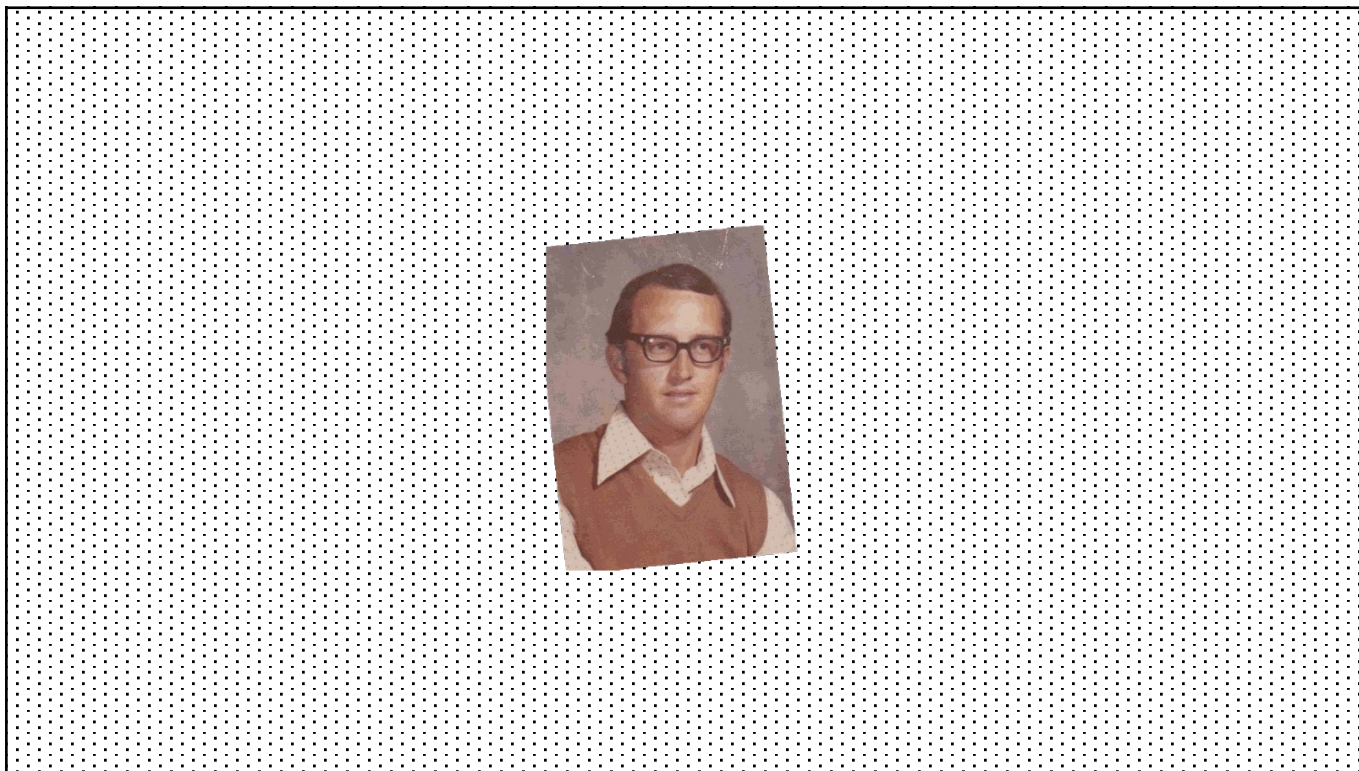
1

Emiel

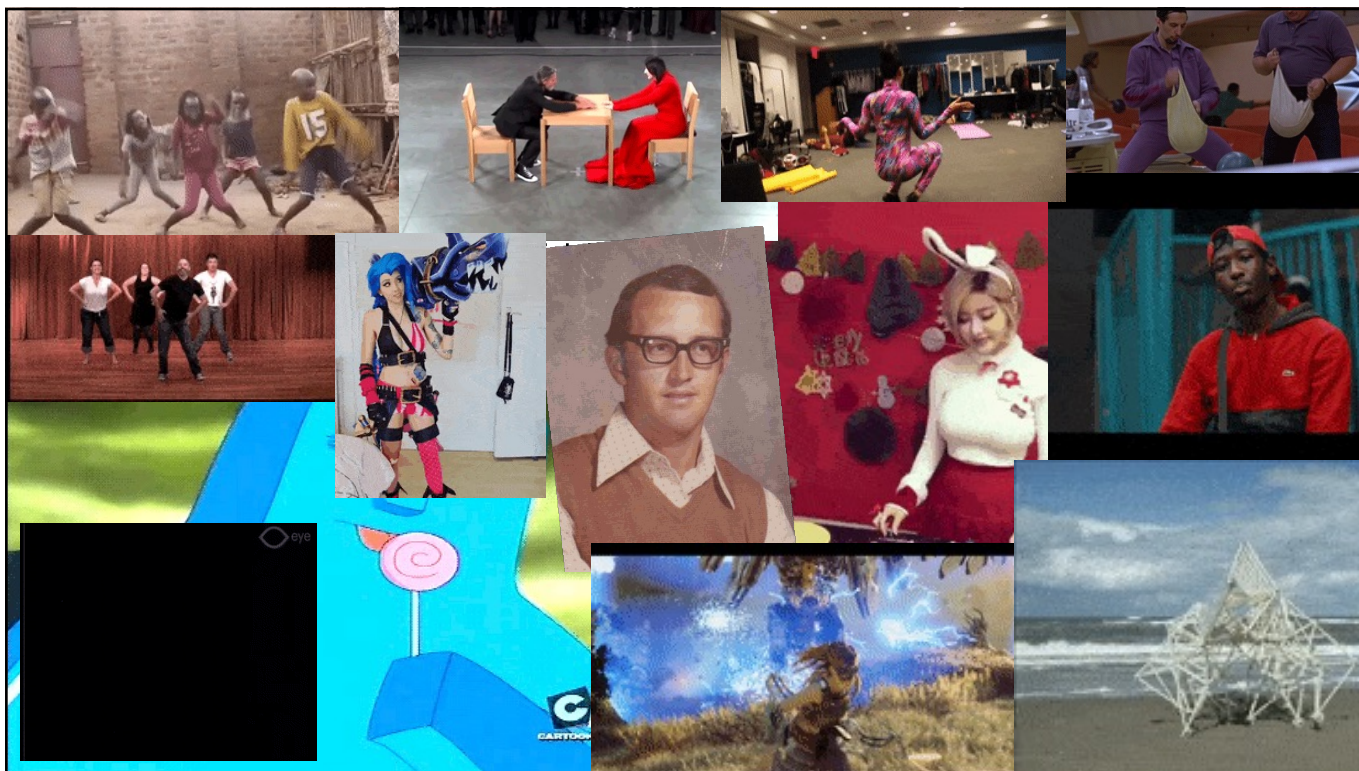
- Opleiding DBKV in Sittard en Utrecht
- Docent Johan de Witt College, Den Haag
- 'Bijprojecten': tijdschrift Lucas X, grafisch ontwerper, muzikant, auteur Bespiegeling (Kunst Algemeen)
- Docent Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten
- Onderzoeken Media Connection en project MediaCultuur
- PhD Radboud Universiteit Remixing the Art Curriculum
- Lector Kunsteducatie met Melissa Bremmer
- Docent master Kunsteducatie

2

3

4

Mike Kelley

Rafaël Rozendaal

5

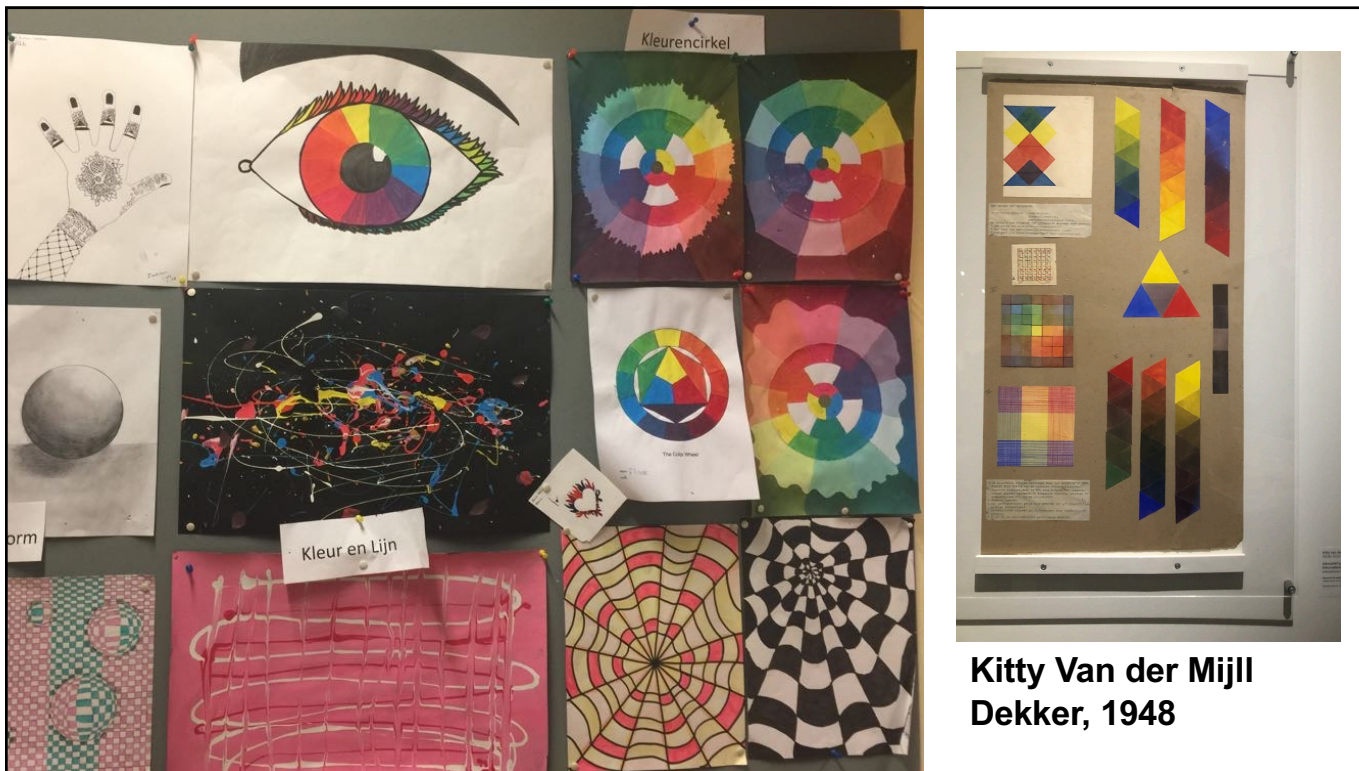
6

7

8

9

10

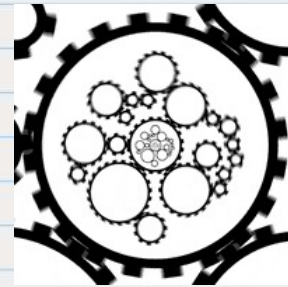

11

“Authentic Learning takes place in relevant, lifelike contexts, in which the learner fulfills a constructive and reflective role, communicating and interacting with others.”

(Roelofs & Houtveen, 1999)

12

Sociaal-Constructivisme

13

Constructivisme

- **Intrinsieke motivatie**
- **Kennis = integreren van nieuwe met oude informatie**
- **Leren is een actief proces van onderzoeken en ervaren**

14

- Leren is een sociaal proces
- Leren is context bepaald
- Kennis is verbonden met /afgeleid van concrete situaties

Gesitueerd leren

15

Authentieke educatie is een didactisch concept dat verwijst naar het creëren van **levensechte leersituaties**.

'Authentieke' jam
(romantisch)

Meer realistisch beeld van de
voedselproductie

16

Definitie authentieke kunsteducatie

“Authentieke kunsteducatie tracht door het aanbieden van levensechte probleemsituaties de relatie met de kunstbeleving en kunstbeoefening van de leerling te handhaven, maar tevens een toegang verschaffen tot het domein van de experts (kunstenaars, critici etc.) en de vakdisciplines.”

Haanstra, 2001

17

Is er op Zweinstein sprake van een authentieke leersituatie?

18

'Schoolkunst' de 'vijand' van authentieke kunsteducatie

19

WAT IS SCHOOLKUNST?

"Schoolkunst (Efland) is kunst die is getemd door schoolse voorwaarden."
Haanstra, 2011

"[School art is] neither meeting the needs of students, nor keeping pace with professional practice."
Steers, 2007

"What is so amazing about school art is that it doesn't exist anywhere else except in schools, and it exists in schools around the world." (Efland 1976)

20

Welke aspecten van schoolkunst zien je hier?

21

Schoolkunst

- 'Voorgekookt' – Vergt niet veel kennis van de docent, beheersbaar materiaal
- Succes verzekerd (vaak geen beoordeling)
- Geringe 'cognitive strain'
- 'Kalenderkunst' / Geen relatie met professionele kunst
- Opdrachten inwisselbaar, maatschappelijke context onbelangrijk
- Pr van de school (kleurig, vrolijk)
- Suggereert individuele creativiteit, maar is eigenlijk conventioneel
- Instrumenteel: Geschikt voor oefenen van vaardigheden (motoriek, rekenen, taal)

Authentieke kunsteducatie

- Complexe opdrachten, vergt (materiaal)kennis, coachingskwaliteiten en improvisatievermogen
- Kunst kan ook moeilijk zijn, (peer)beoordeling
- Aandacht voor theorie, context, betekenisgeving
- Opdrachten zijn afgeleid van professionele kunsten en leefwereld leerlingen
- Kunst is cultuurgebonden, kunst als spiegel en venster op de maatschappij
- Kunst kan ook onaangenaam en onesthetisch zijn
- Originaliteit/creativiteit zijn relatieve begrippen, samenwerken en delen worden bevorderd
- Kunstintrinsieke doelen zijn het belangrijkste

22

Anderson & Milbrandt

Authentiek betekent dat een puur esthetische benadering van kunsteducatie geen recht doet aan de maatschappelijke context waarin kunst opereert.

“If a historic function of art has been to tell our human stories, to help us know who we are and how and what we believe through aesthetic form, then the organizing principles for authentic instruction in art are not form-centered but life-centered” (Anderson & Milbrandt, 1998).

23

Authentieke kunsteducatie gaat uit van een thematisch curriculum

• Potlood	• De wereld op zijn kop
• Houtskool (model)	• Natuurlijk gemaakt
• Plakkaatverf	• Happily ever after
• Linosnede	• Echt zo'n type!
• Model (verf)	• Hij, zij of anders
• Aquarel	• Zonder filter

Curriculum op basis
van genres/materialen

Curriculum op basis van
thema's

24

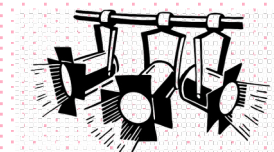
Oefening: waarin zijn deze termen problematisch?

Doe-vakken
Expressievakken
Creatieve vakken
Cultuuronderwijs

25

wereld van
de leerling

kunstwereld

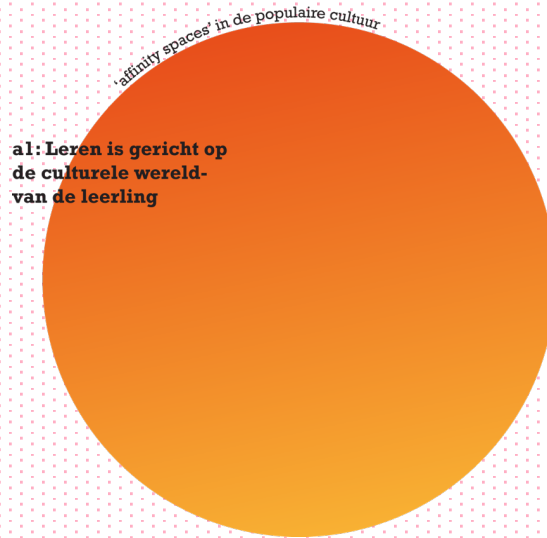

Sociaal-maatschappelijke
context

26

Ontwerpmodel

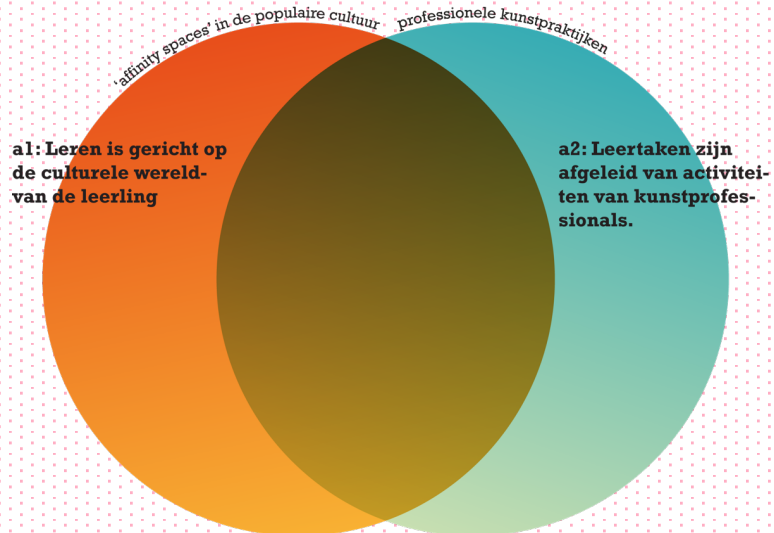
(Heijnen, 2014)

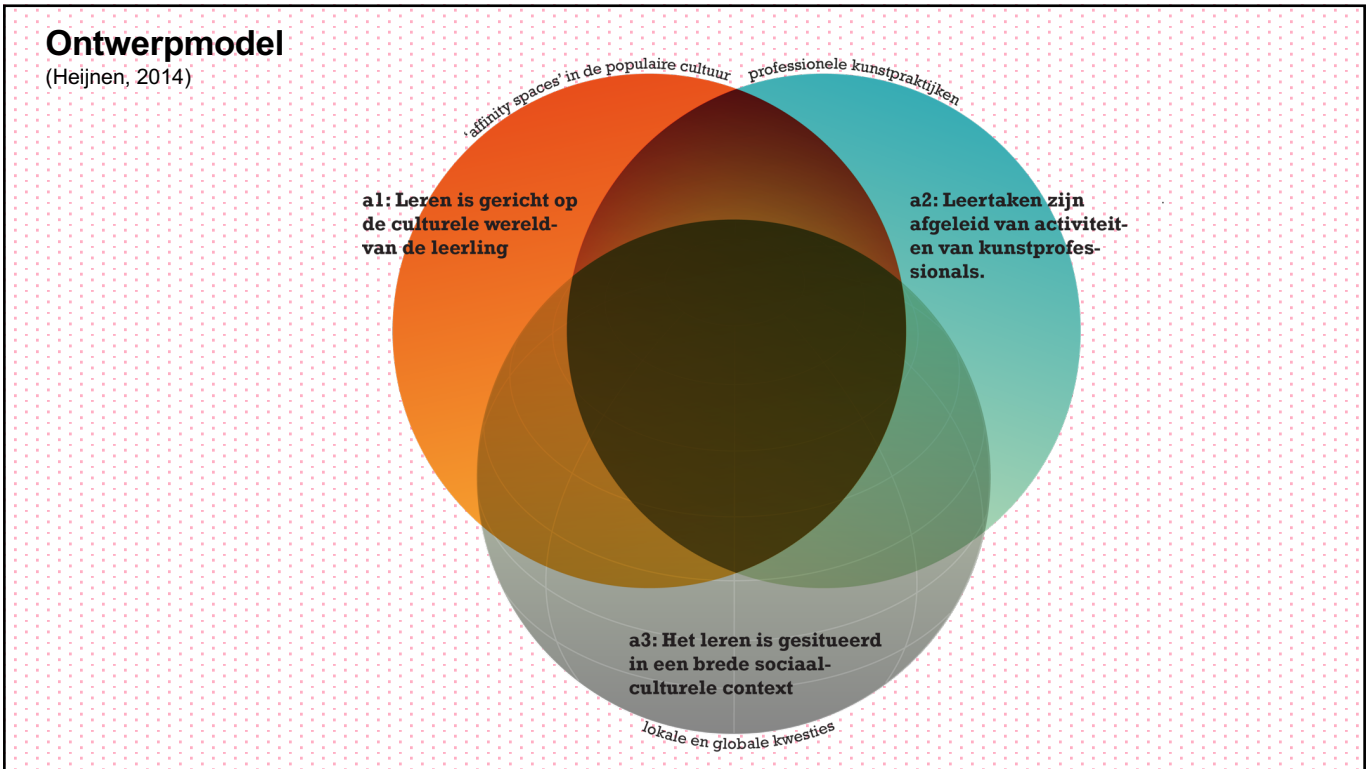
27

Ontwerpmodel

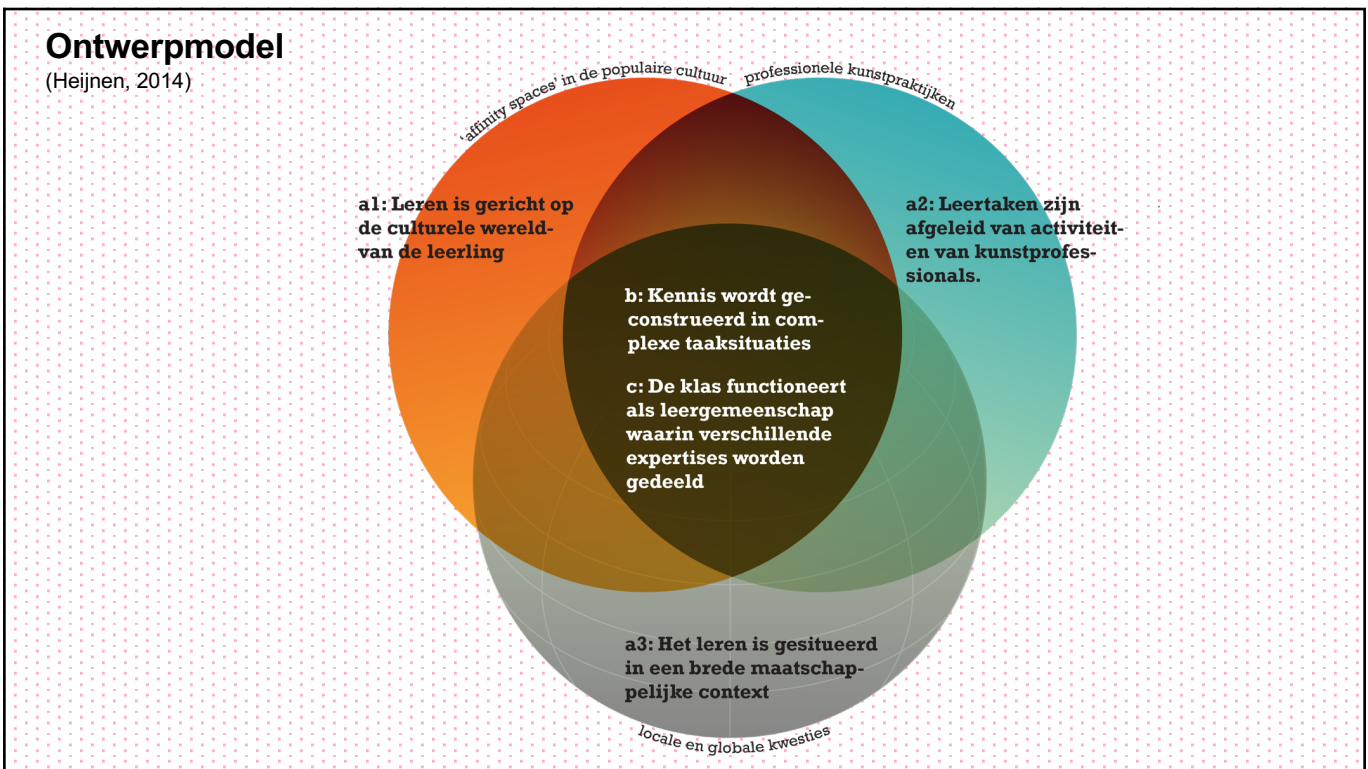
(Heijnen, 2014)

28

29

30

Ontwerpprincipes	a: Leertaken zijn gericht op de cultuur van de leerling, afgeleid van de praktijken van kunstprofessionals en gesitueerd in een sociaal-culturele context.	b: Kennis wordt geconstrueerd in complexe taaksituaties.	c: De klas functioneert als een leergemeenschap waarin verschillende expertises worden gedeeld.
Richtlijnen	<ul style="list-style-type: none"> - Er worden betekenisvolle verbanden gelegd tussen populaire cultuur, hedendaagse kunst en sociaal-culturele thema's. - Contextrijke bronnen uit kunst en visuele cultuur functioneren als stimuli voor het educatieve ontwerpproces. - Kritische en artistieke interactie met levensechte contexten wordt gestimuleerd. 	<ul style="list-style-type: none"> - Opdrachten bieden ruimte aan eigen initiatief, interesses en meningen van de leerling. - Interdisciplinaire kunstproductie en langdurig artistiek onderzoek worden gestimuleerd. - Het beheersen van analoge en digitale technieken is instrumenteel, het is geen doel op zichzelf. 	<ul style="list-style-type: none"> - Collectieve kunstproductie en (online) interactie met mensen buiten de school wordt aangemoedigd. - Imitatie, hergebruik en remixing worden beschouwd als onderdelen van het artistieke proces. - Onderling overleg, presentaties en (peer)evaluaties zijn regelmatig terugkerende elementen in het onderwijs.

31

Voorbeeld blauwdruk lesontwerp

GENDER IN ONLINE VISUAL CULTURE

a: Learning is aimed towards the world as the student experiences it

ARTISTS PLAYING WITH/ RESEARCHING GENDER

b: Learning tasks are derived from activities performed by art professionals

Complex assignment:
Use remix technology as a research-tool to hack gender stereotypes.

GENDER STEREOTYPES:

- Jhally, Sut. The Codes of Gender. (film)
- Kilbourne, Jane. Killing Us Softly 3: Advertising's Image of Women. (film)
- Berger, John. Ways of Seeing. (book)

c: Learning is situated in broad societal contexts

32

L essenserie

Blog:
Sjezus
Zeg, Zilla
Zilla van
der Born

Vlog:
Djamila &
Dylan

Amsterdamse misleidt vrienden met tropische schijnreis

VIDEO | Vijf weken lang deelde Zilla van den Born kiekjes vanuit tropische Aziatische oorden op Facebook. Wat haar vrienden en familie niet doorhadden was dat de grafisch ontwerper gewoon thuis in Amsterdam zat. Voor haar [afstudeerproject](#) werkte Zilla aan het boek 'Sjezus zeg, Zilla', waarin ze in beelden laat zien hoe eenvoudig de werkelijkheid te manipuleren is.

Donald Trump's inauguratie

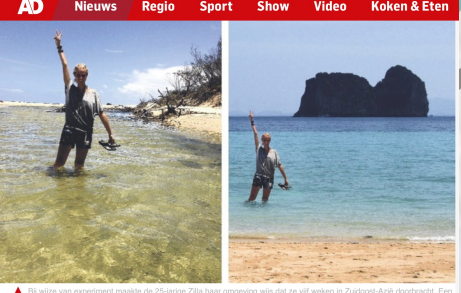

Opdracht: Breng fake news de wereld in

Leerlingen kunnen:

- Uitleggen wat fake news is;
- Identificeren waarom bepaalde bronnen betrouwbaarder zijn dan andere;
- De betekenis van fake news kritisch onderzoeken door het te ontwerpen, maken en verspreiden.

Rayfish Footware Next Nature

The why of the whale Captain Boomer Collective

33

Toepassing

34

Master kunsteducatie en trainingen

35

Prijs: Kunst van het ontwerpen

36

Bronnenbanken

<https://www.artistispresent.nl/database>

ARTIST IS PRESENT

KUNSTEDUCATIE

HEDENDAAGS REBELS AUTHENTIEK

OVER ONS DATABASE

37

Lesmateriaal

<https://www.artslovesciences.com>

Arts Sciences

INFORMATIE DATABASE VIDEOLESSSEN

VIDEOLESSSEN

Hieronder staan ArtsSciences lessen met opdrachten op het snijvlak van kunst, wetenschap en technologie. In elke les staat het werk van een kunstenaar of ontwerper centraal met een daarbij passend thema. Hieronder zie je een overzicht van de lessen. Voor meer achtergrondinformatie kun je de [docent instructie](#) downloaden.

Kunst en Mentale processen (mentale diversiteit?) (onder constructie)

Primair Onderwijs
Voortgezet Onderwijs

Voortgezet Onderwijs — Jennifer Canary
- bovenbouw voortgezet onderwijs en MBO

Kunst en beweging (onder constructie)

38

Curricula

JOHAN WITT Leertlijn kunstonderwijs

Home Kaders ▾ Thema's ▾ Vaardigheden ▾ 🔍

THEATER L1 HAVO/VWO

THEMA VRIJHEID EN GELIJKHEID

OPDRACHT

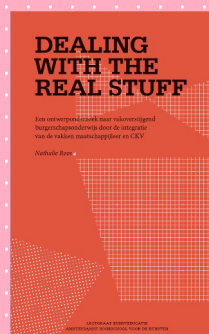
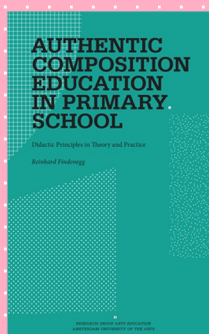
Geef je eigen protest vorm waarin we kunnen zien/horen/voelen waar jij voor staat.

KUNSTBRON:

39

Onderzoek en publicaties

<https://www.ahk.nl/lectoraten/educatie>

40